

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/28/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124277542
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124277542.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobkyne zahraničnej právnickej osoby Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt., Maďarsko, 1137 Budapešť, Váci út 45/B, iný identifikačný údaj: 01-10-043108, zastúpenej advokátskou kanceláriou PETKOV & Co s.r.o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Šoltésovej 14, IČO: 50 430 742, proti žalovanému CORVUS CORAX s.r.o., Nové Zámky, Pri skladoch 3, IČO: 45 319 821, o zaplatenie 83,43 eura s príslušenstvom, v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 28Cb/142/2024, o nesúhlase Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica vedenom pod sp. zn. 12Up/828/2024, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na konanie o spore je Okresný súd Nové Zámky.

Odôvodnenie

1. Súdny spis bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložený z dôvodu nesúhlasu Okresného súdu Nitra s postúpením sporu z Okresného súdu Banská Bystrica postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Okresný súd Nitra svoj nesúhlas s postúpením sporu odôvodnil tým, že žalobou uplatnený nárok je občianskoprávnym a nie obchodnoprávnym. Predmetom konania je nárok žalobkyne na zaplatenie pohľadávky v Maďarsku žalovaným, ktorá mala vzniknúť žalobkyni z dôvodu, že motorové vozidlo, ktorého držiteľom je žalovaný bolo prevádzkované na spoplatnenom úseku cestnej komunikácie v Maďarsku bez platného oprávnenia. Žalobkyňa je obchodnou spoločnosťou zriadenou a registrovanou podľa maďarských právnych predpisov v Maďarsku, ktorá na základe maďarského zákona je oprávnená uplatňovať si voči neoprávneným používateľom ciest pohľadávku vzniknutú z titulu neoprávneného použitia spoplatnenej cesty vo forme tzv. sankčného poplatku. Poukázal na názor vyjadrený najvyšším súdom v rozhodnutí sp. zn. 5Ndob/19/2024 zo dňa 26. júna 2024, v ktorom súd konštatoval, že ide o občianskoprávny spor nesúvisiaci s podnikateľskou činnosťou jeho účastníkov, a to bez ohľadu na to, aké právo sa bude v merite veci aplikovať. S ohľadom na uvedené je názoru, že

príslušným na konanie o spore je Okresný súd Nové Zámky.

2. K postúpeniu sporu na Okresný súd Nitra došlo v rámci upomínacieho konania postupom podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o UK“).

3. Najvyšší súd, ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Nitra podľa § 43 ods. 2 CSP prejednal spor o príslušnosť a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením veci je dôvodný.

4. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

6. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

7. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

8. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súde viazané.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Nitra, vzhľadom na predloženie spisu Okresného súdu Nitra a jeho nesúhlasu s postúpením mu sporu Okresným súdom Banská Bystrica v zmysle ust. § 43 ods. 2 CSP tento spor o kauzálnu príslušnosť prejednal a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra je dôvodný a príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Nové Zámky.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa voči žalovanému domáha zaplata pohľadávky vzniknutej titulom nezaplata poplatku za použitie spoplatnenej časti cesty v Maďarsku. Podľa tvrdení žalobkyne je v zmysle maďarských právnych predpisov oprávnená a súčasne povinná vo vlastnom mene uplatňovať tento typ pohľadávok voči neoprávneným používateľom ciest, pričom v žalobe poukazuje na to, že v zmysle § 1 Nariadenia maďarského Ministerstva inovácií a technológií Maďarska č. 45/2020 o diaľniciach, rýchlostných cestách, hlavných cestách použiteľných za poplatok a o poplatku za ich použitie (ďalej len „nariadenie“), je vzťah medzi stranami sporu súkromnoprávny a spravuje sa predpismi civilného súkromného práva. Z uvedeného vyplýva, že pohľadávka má podklad v maďarských právnych predpisoch. Zároveň, keďže sa viaže na neoprávnené užívanie spoplatnených úsekov cestných komunikácií na území Maďarska, a to akýmkoľvek užívateľom cestných komunikácií a bez ohľadu na to, za akým účelom dochádza k ich užívaniu (napr. pri podnikateľskej činnosti), pohľadávka má verejnoprávny podklad. Uplatňovaný nárok teda vznikol ex lege. Predmet sporu teda nemá obchodnoprávny charakter a netýka sa podnikateľskej činnosti strán sporu.

11. Vzhľadom na daný charakter pohľadávky má najvyšší súd za to, že v tomto prípade nejde o spor patriaci do obchodnoprávnej agendy, v ktorej je daná kauzálna príslušnosť Okresného súdu Nitra podľa § 22 písm. d) CSP pre obvod Krajského súdu v Nitre, ale o spor patriaci do občianskoprávnej agendy. Platí to bez ohľadu na to, či účastníkmi právneho vzťahu sú podnikatelia. Preto spor medzi žalobkyňou a žalovaným nie je obchodnoprávnym.

12. Najvyššiemu súdu nie sú zrejmé ani iné okolnosti, pre ktoré by bolo možné spor medzi stranami sporu posúdiť ako spor, ktorého povaha je rozhodujúca pre určenie kauzálne príslušného súdu (§ 22 až 33 CSP, resp. príslušné ustanovenia osobitných predpisov). Vzhľadom na adresu sídla žalovaného a povahu sporu, v ktorom nie je daná kauzálna príslušnosť súdu, je (vecne a miestne) príslušný súd na prejednanie veci Okresný súd Nové Zámky.

13. Adresa sídla žalovaného patrí do územného obvodu okresu Nové Zámky, ktorý je zároveň územným obvodom na výkon súdnictva, výkon ktorého je v súkromnoprávných sporoch a iných súkromnoprávných veciach v pôsobnosti Okresného súdu Nové Zámky, a to všade tam, kde zákon neustanovuje inak. Výplýva to z § 7 ods. 1 zákona č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, zo zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 2 ods. 20 zákona č. 371/2004 Z. z. a § 12 ods. 1 CSP. V tomto prípade sa neuplatnia iné ustanovenia zákona, pretože nevyšli najavo iné okolnosti určujúce príslušnosť súdu ako adresa sídla žalovaného v zmysle § 15 ods. 1 CSP.

14. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia. Na konanie v tomto občianskoprávnom spore je príslušný Okresný súd Nové Zámky (§ 12 ods. 1 CSP v spojení s § 13 CSP, § 15 ods. 1 CSP a § 2 ods. 20 zákona č. 371/2004 Z. z.).

15. Najvyšší súd len dopĺňa, že vec patrí do právomoci súdov Slovenskej republiky, a to v zmysle čl. 4 ods. 1 v spojení s čl. 63 ods. 1 písm. a) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 zo dňa 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Vzhľadom na to, že ide o vec s medzinárodným prvkom, bude povinnosťou príslušného súdu vyhľadať príslušnú priamu normu, prípadne ak takej niet, tak kolíznú normu. Ak právna úprava neobsahuje priamu normu, ale kolíznú, zvolí sa podľa kritéria obsiahnutého v kolíznej norme právny poriadok toho štátu, podľa ktorého je treba vec posudzovať a v takto určenom právnom poriadku je treba vyhľadať príslušnú právnu normu vzťahujúcu sa na danú vec.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.